NORAKSTS
Lieta Nr.A42659907
(A1743-09/4)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 9.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele,

piedaloties pieteicējiem *R.D.* un *A.B.* un atbildētāju Latvijas Republiku pārstāvošās iestādes – Valsts robežsardzes – pilnvarotajiem pārstāvjiem *G.P.* un *M.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *R.D.*, personas kods */personas kods/*, un *A.B.*, personas kods */personas kods/*, pieteikuma par Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2007.gada 17.oktobra lēmuma Nr.60 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts robežsardzes 2007.gada 17.oktobra lēmumu Nr.60 (turpmāk – Lēmums) atstāti negrozīti Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" 2007.gada 25.maija lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās Nr.829-901-AA018828 un Nr.829-901-AA018829, ar kuriem *R.D.* un *A.B.* uzlikti naudas sodi Ls 50 apmērā katram saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa (turpmāk – LAPK) 194.[1]panta pirmo daļu.

Lēmumā konstatēts, ka 2007.gada 25.augustā Latvijas Republikas pilsoņi *R.D.* un *A.B.* ieradās lidostas „Rīga" robežkontroles punktā ar reisu OS-693 Vīne-Rīga ar mērķi ieceļot Latvijā un uzrādīja Spānijas Karalistes policijas izziņu Nr.487921/2007, kurā apliecināts, ka viņiem Barselonā nozagtas pases.

Lēmumā secināts, ka *R.D.* un *A.B.* ieradās Lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punktā bez derīgiem ceļošanas dokumentiem, un tādējādi neizpildīja Ministru kabineta 2001.gada 10.jūlija noteikumu Nr.310 „Kārtība, kādā personas šķērso Latvijas Republikas valsts robežu" 3.punkta un 4.punkta prasības, kā arī Ministru kabineta 2002.gada 9.jūlija noteikumu Nr.296 „Noteikumi par robežkontroles punktu režīmu" 9.punkta prasības.

[2] 2007.gada 15.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *R.D.* un *A.B.* (turpmāk – pieteicēji) pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] 2007.gada 24.augustā Spānijas pilsētā Barselonā pieteicēji tika aplaupīti. Par notikušo tika ziņots vietējā policijas iestādē Barselonā, kur tika sastādīts policijas ziņojums. Laupīšanas gaitā pieteicēji zaudēja personu apliecinošos dokumentus un visus naudas resursus. Spānijas policijas pārstāvji telefoniski noskaidroja, ka ar viņu izsniegto policijas ziņojuma palīdzību pieteicēji var atgriezties Latvijā. Policijas pārstāvis sazinājās ar Austrijas atbildīgo personālu (pieteicēji lidoja uz Rīgu ar pārsēšanos Vīnē), kurš savukārt informēja, ka nekādu problēmu robežas šķērsošanai nebūs. Tā arī notika, un pieteicēji, izmantojot Spānijas policijas izsniegto dokumentu, veiksmīgi atgriezās Latvijā.

Šķērsojot Latvijas robežu lidostā „Rīga", pieteicēji netika ielaisti Latvijā, Pasu kontroles punktā viņiem uzrādītais Spānijas policijas ziņojums netika ņemts vērā un tika izsaukts Valsts Robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" inspektors.

Pie pieteicējiem (uzgaidāmajā telpā) ieradās inspektors *S.S.* un informēja par divām iespējām, kas viņiem pastāv: 1) pieteicēji tiek ielaisti Latvijā, Spānijas policijas ziņojums netiek pieteicējiem atdots un Imigrācijas dienestam esot jāstāsta, ka pases pieteicēji ir pazaudējuši, vai 2) katram draud administratīvais sods Ls 250 apjomā. Pieteicēji pirmajam variantam nepiekrita, tāpēc tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

[2.2] Pieteicēji norāda, ka Barselonā atradās situācijā, kad nav neviena personu apliecinoša dokumenta, izņemot pases kopiju *R.D.*, nav finansiālu resursu, Barselonā nav

Latvijas vēstniecības, kas varētu izsniegt personu apliecinošu dokumentu. Turklāt Spānijas policija informēja, ka pieteicēji drīkst ceļot ar viņu izdoto dokumentu.

[2.3] Valsts Robežsardzes Rīgas pārvaldes darbinieka *S.S.* rīcība ir raksturojama kā neprofesionāla, neiejūtīga un ētikai neatbilstoša, kā arī pazemojoša cilvēkiem, kuri ir Latvijas Republikas pilsoņi.

[2.4] Pieteicēji uzskata, ka sākotnējā lēmumā nav pamatoti konstatēti atbildību mīkstinoši apstākļi. Robežsardzē ir jābūt cilvēkiem, kas varētu Spānijas policijas izdoto dokumentu pārtulkot un izprast konkrēto situāciju.

[2.5] Lēmumā nepareizi norādīts, ka pase ir nozaudēta, lai gan Spānijas policijas izdotajā izziņā ir norādīts, ka visi dokumenti ir nozagti.

[2.6] Neskaidrību rada apstāklis, ka *S.* piedāvāja iespēju ielaist Latvijā, Imigrācijas dienestam ziņojot, ka pases pieteicēji ir nozaudējuši, paturot Spānijas policijas izziņu. Tas ir darba reglamenta pārkāpums.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Valsts Rozbežsardze - rakstveida paskaidrojumā tiesai prasību neatzīst, uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicēji uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā tiesai norādītajiem apstākļiem, papildus norādot, ka 2007.gada 24.augustā no Spānijas policijas iecirkņa sazinājās ar Latvijas pārstāvniecību Madridē, kas norādīja, ka goda konsulam Barselonā nav tiesību izsniegt atgriešanās apliecību. Tāpat pieteicēji norādīja, ka tā bija vienīgā reize, kad ārvalstīs tika nozagtas pases un Latvijā nācās atgriezties ar ārvalsts policijas iestādes izdotu izziņu par pasu nozagšanu.

Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāvis pieteikumu neatzina un pamatojās uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem, papildus norādot, ka iestādes rīcībā nav informācijas, ka pieteicēji iepriekš būtu šķērsojuši Latvijas valsts robežu bez derīgiem ceļošanas dokumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties pieteicēja un atbildētāja pārstāvja paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms daļēji.

[6] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus:

[6.1] 2007.gada 24.augustā Katalonijas vietējās valdības Iekšlietu un starpinstitūciju attiecību departamenta Policijas Ģenerālā pārvalde ir sastādījusi dokumentu, kurā konstatēts, ka *A.B.* ieradies šajā policijas iestādē un sniedzis informāciju, ka 2007.gada 24.augustā ap plkst.13:00 kopā ar darba biedru *R.D.* tika apzagti Barselonā, Casanova ielā pie mājas Nr.54. Tika nozagtas pieteicēju Latvijas pilsoņu pases un apmēram 740 eiro katram (lietas lapa 13-18).

[6.2] 2007.gada 25.augustā sastādītajā Administratīvā pārkāpuma protokolā AANr.018829 konstatēts, ka *R.D.* 2007.gada 25.augustā ieradās lidostas „Rīga" robežkontroles punktā ar reisu OS 693 Vīne-Rīga bez derīgiem ceļošanas dokumentiem (lietas lapa 41).

[6.3] 2007.gada 25.augustā sastādītajā Administratīvā pārkāpuma protokolā AANr.018828 konstatēts, ka *A.B.* 2007.gada 25.augustā ieradās lidostas „Rīga" robežkontroles punktā ar reisu OS 693 Vīne-Rīga bez derīgiem ceļošanas dokumentiem (lietas lapa 47).

[6.4] 2007.gada 25.augusta paskaidrojumā (lietas lapa 42) *R.D.* norāda, ka Barselonā 2007.gada 24.augustā plkst.13:00 pēc Spānijas laika viņam tika nozagti visi personu apliecinoši dokumenti un naudas līdzekļi. Par šo notikumu Katalonijas policijā ir sastādīts policijas ziņojums. Uz šī ziņojuma pamata ir šķērsota Spānijas un Austrijas pasu kontrole, kuras šo dokumentu autorizēja kā derīgu personu apliecinošu dokumentu.

[6.5] 2007.gada 25.augusta paskaidrojumā (lietas lapa 50) *A.B.* norāda, ka Barselonā 2007.gada 24.augustā plkst.13:00 pēc Spānijas laika viņam tika nozagti visi personu apliecinoši dokumenti un naudas līdzekļi. Par šo notikumu Katalonijas policijā ir sastādīts policijas ziņojums. Uz šī ziņojuma pamata ir šķērsota Spānijas un Austrijas pasu kontrole, kuras šo dokumentu autorizēja kā derīgu personu apliecinošu dokumentu.

[6.6] Valsts Robežsardzes Rīgas pārvaldes vecākais inspektors *S.S.* 2007.gada 25.augusta dienesta ziņojumā (lietas lapa 43) norāda, ka Latvijā ieceļojošs Latvijas pilsonis *R.D.* mēģināja šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu bez derīgiem dokumentiem, jo Latvijas Republikas pilsoņa pase nozaudēta.

[6.7] Valsts Robežsardzes Rīgas pārvaldes vecākais inspektors *S.S.* 2007.gada 25.augusta dienesta ziņojumā (lietas lapa 49) norāda, ka Latvijā ieceļojošs Latvijas pilsonis *A.B.* mēģināja šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu bez derīgiem dokumentiem, jo Latvijas Republikas pilsoņa pase nozaudēta.

[6.8] Ar Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes Lidostas „Rīga" 2007.gada 25.maija (acīmredzot 25.augusta) lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.AA018828 (lietas lapa 8) *R.D.* saukts pie administratīvās atbildības pēc LAPK 194.[1]panta pirmās daļas, uzliekot naudas sodu Ls 50 apmērā.

[6.0] Ar Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes Lidostas „Rīga" 2007.gada 25.maija (acīmredzot 25.augusta) lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.AA018829 (lietas lapa 7) *A.B.* saukts pie administratīvās atbildības pēc LAPK 194.[1]panta pirmās daļas, uzliekot naudas sodu Ls 50 apmērā.

[6.10] 2007.gada 17.oktobrī pieņemts Lēmums (lietas lapa 9-11).

[7] Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem [6], t.sk., par to, ka *R.D.* un *A.B.* 2007.gada 25.augustā ieradās lidostas „Rīga" robežkontroles punktā bez Latvijas pilsoņu pasēm, bet vienīgi ar Spānijas policijas izdotu izziņu par pasu nozaudēšanu.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicējiem bija tiesības šķērsot Latvijas valsts robežu bez Latvijas pilsoņa pases ar Spānijas policijas izdotu izziņu par pasu nozaudēšanu. Lietā ir strīds par to, vai Lēmums ir tiesisks un pamatots.

[8] Lēmums, kas pieteicējiem ir nelabvēlīgs administratīvs akts, ir pamatots ar šādām tiesību normām:

[8.1] Ministru kabineta 2001.gada 10.jūlija noteikumi Nr.310 „Kārtība, kādā personas šķērso Latvijas Republikas valsts robežu" 3.punkts noteic, ka personas šķērso valsts robežu ar derīgiem ceļošanas dokumentiem. Savukārt šo noteikumu 4.punkts noteic, ka derīgs ceļošanas dokuments šo noteikumu izpratnē ir pase vai cits ceļošanas dokuments, ja: 4.1. tas ir atzīts Latvijas Republikā, atbilst noteiktam paraugam un ir pareizi aizpildīts; 4.2. tam nav beidzies derīguma termiņš; 4.3. tas nesatur dokumenta izdevēja neapstiprinātus labojumus; 4.4. tas nesatur mehāniskus bojājumus vai smērējumus, kuru dēļ nav iespējams identificēt dokumenta turētāju, izlasīt datus vai noteikt iespējamos dokumenta viltojumus; 4.5. tajā ir vieta nepieciešamajām dienesta atzīmēm par valsts robežas šķērsošanu.

[8.2] Ministru kabineta 2002.gada 9.jūlija noteikumu Nr.296 „Noteikumi par robežkontroles punktu režīmu" 9.punkts noteic, ka robežkontroles zonas režīms nosaka ierobežota personu loka iekļūšanu, pārvietošanos un uzturēšanos robežkontroles zonā, lai nepieļautu nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu. Personām, kuras šķērso valsts robežu, robežkontroles zonā jābūt klāt derīgam ceļošanas dokumentam, un tām atļauts atrasties tikai vietās vai telpās, kur veic robežkontroli un kur šo personu atrašanās ir paredzēta saskaņā ar robežkontroles pārbaudēm. Šo noteikumu 3.1., 3.2., 3.4. un 3.5.apakšpunktā minētajām personām robežkontroles zonā jābūt klāt pasei vai dienesta apliecībai, identifikācijas kartei vai noteikta parauga caurlaidei.

[8.3] Atbildība par šo noteikumu pārkāpšanu paredzēta LAPK 194.[1]pantā, kura pirmā daļa noteic, ka par valsts robežas, pierobežas, pierobežas joslas, robežkontroles vai robežpārejas punkta režīma pārkāpšanu - izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu līdz simt piecdesmit latiem vai piemēro administratīvo arestu uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm.

[9] Personu apliecinošu dokumentu likuma 2.panta trešā daļa (*redakcijā, kas bija spēkā 2007.gada 25.augustā un Lēmuma pieņemšanas laikā*) noteic, ka personu apliecinoši dokumenti ir personas apliecība un pase. Savukārt atgriešanās apliecība ir dokuments, kas aizstāj ceļošanas dokumentu (šī likuma 9.panta pirmā daļa), un atgriešanās apliecību var saņemt Latvijas pilsonis, nepilsonis vai bezvalstnieks, kuram ir derīga uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā, vai bēglis, kurš par tādu atzīts saskaņā ar Patvēruma likumu, ja viņš uzturas ārvalstīs un viņa rīcībā nav derīga ceļošanas dokumenta (šī likuma 9.panta otrā daļa).

Atgriešanās apliecību izsniedz, lai tās turētājs apliecības derīguma termiņa laikā, vienu reizi šķērsojot Latvijas Republikas valsts robežu, varētu atgriezties Latvijā (šī likuma 9.panta trešā daļa). Atgriešanās apliecības izsniedz Ārlietu ministrija (šī likuma 9.panta ceturtā daļa).

Tātad, ja personai ārvalstīs pase ir nozaudēta, nozagta vai citādi kļuvusi lietošanai nederīga, personai ir jāvēršas Latvijas pārstāvniecībā ārvalstīs (Ārlietu ministrijā), lai noformētu pagaidu ceļošanas dokumentu - atgriešanās apliecību. Šāda informācija ir pieejama arī Ārlietu ministrijas mājas lapā internetā sadaļā „Konsulārie pakalpojumi". Kā izriet no Ārlietu ministrijas mājas lapas internetā (sk. www.mfa.gov.lv), Latvijai Spānijā ir četras pārstāvniecības – vēstniecība Madridē un Goda konsuli Barselonā, Seviļā un Marbellā.

Savukārt, ja persona šķērso valsts robežu bez personu apliecinošiem dokumentiem, tai ir jārēķinās ar šādas rīcības sekām, jo ārvalsts policijas iestādes izsniegts dokuments, šajā gadījumā Spānijas policijas iestādes izsniegtais dokuments par faktu konstatāciju, ka pieteicējiem ir nozagta pase un nauda, nav atzīstams ne par personu apliecinošu dokumentu, ne par pagaidu ceļošanas dokumentu – atgriešanās apliecību.

[10] Atbilstoši LAPK 243.pantam pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Šos faktus konstatē ar šādiem līdzekļiem: ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, eksperta atzinumu, lietiskajiem pierādījumiem, protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video u.tml.).

Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 154.panta panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

[11] Tiesas ieskatā ar lietā esošajiem materiāliem – administratīvo pārkāpumu protokoliem (lietas lapa 41; 47) un pašu pieteicēju paskaidrojumiem – ir pierādīts, ka pieteicēji 2007.gada 25.augustā mēģināja ieceļot Latvijā ar reisu Vīne-Rīga OS693 bez derīgiem ceļošanas dokumentiem.

[12] LAPK 32.panta pirmā daļa noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

APL 65.panta trešā daļa noteic, ka gadījumā, ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka administratīvais akts izdodams, bet nav noteikts tā konkrētais saturs (satura izvēles administratīvais akts), iestāde izdod šo aktu, ievērojot piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatodamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu.

Tā kā atbildētājs bija konstatējis, ka pieteicēji izdarījuši pārkāpumu, tad atbildētājam bija jāizdod administratīvs akts par pieteicēju sodīšanu. LAPK 194.[1]panta pirmās daļas sankcija ir brīdinājums vai naudas sods līdz simt piecdesmit latiem, vai administratīvais arests uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm. Tātad atbildētāja rīcības brīvība aprobežojās ar tiesībām izlemt, kāds konkrētajā gadījumā ir piemērojams administratīvais sods. Ar Lēmumu atstāts spēkā pieteicējam sākotnēji piemērotais sods – divi simti piecdesmit lati.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs sākotnējā lēmumā ir norādījis, ka nav ne atbildību pastiprinošu apstākļu, ne arī atbildību mīkstinošu apstākļu. Tāpat atbildētājs ne sākotnējā Lēmumā, ne arī Lēmumā nav norādījis lietderības apsvērumus, kāpēc piemērojamais soda lielums ir tieši Ls 50. Tiesas ieskatā, ja nepastāv ne atbildību mīkstinoši apstākļi, ne arī atbildību pastiprinoši apstākļi, konkrētajā gadījumā nav pamata noteikt lielāku sankciju, nekā tiesību normā minētā minimālā sankcija.

Turklāt tiesas ieskatā ir jāņem vērā arī lietas konkrētie faktiskie apstākļi, ka pieteicējiem pases tika nozagtas dienu pirms izlidošanas atpakaļ uz Rīgu un 2007.gada

24.augusts bija piektdiena. Tāpat tiesas ieskatā ņemams ir vērā attālums no Barselonas līdz Madridei (apmēram 500km), kur Latvijai ir pārstāvniecība. Šis attālums ir vērtējams kā pietiekami ievērojams, lai šo apstākli atzītu pār tādu, kas, objektīvi vērtējot, liedza pieteicējiem noformēt atgriešanās apliecības 24. vai 25.augustā, kas turklāt bija sestdiena. Tiesa atzīst par būtisku apstākli arī to, ka pieteicēji iepriekš nebija šķērsojuši Latvijas valsts robežu bez personu apliecinošiem dokumentiem. Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājs ir nepamatoti noteicis naudas sodu Ls 50.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa, pamatojoties uz LAPK 286.panta pirmās daļas 5.punktu, atzīst par nepieciešamu grozīt Lēmumu attiecībā uz piemēroto sodu LAPK 194.[1]panta pirmās daļas sankcijas ietvaros, t.i., no naudas soda uz - brīdinājumu.

[13] Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīts, ka pieteicēji *A.B.* un *R.D.* ir izdarījuši administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta LAPK 194.[1]panta pirmajā daļā, tādēļ ir noraidāms pieteicēja lūgums par Lēmuma atcelšanu. Taču, ievērojot iepriekš minēto [6]-[12], ir grozāms soda veids.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. un 289.-291. pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 5.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

R.D., personas kods */personas kods/*, un *A.B.*, personas kods */personas kods/*, pieteikumu apmierināt daļēji.

Grozīt Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2007.gada 17.oktobra lēmumu Nr.60 (2007.gada 25.augusta administratīvā pārkāpuma protokoli AANr.018829 un AANr.018828) daļā par piemēroto sodu – no naudas soda Ls 50 uz brīdinājumu. Pārējā daļā Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2007.gada 17.oktobra lēmumu Nr.60 atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) D.Ābele

NORAKSTS PAREIZS
Tiesnese _____D.Ābele
Administratīvā rajona tiesa
Rīgā, 2009.gada 9.oktobrī